

Επιστημονική

**Η Λόγια (Έντεχνη)
Μουσική
Δημιουργία Ελλήνων
και
Ελληνικής Καταγωγής
Μουσουργών στα
Βαλκάνια**

**Επιστημονική
Ημερίδα**

**Βιβλιοθήκη
Τμήματος
Μουσικών
Σπουδών
Α.Π.Θ.**

**Τετάρτη 13
Φεβρουαρίου 2019
Ώρα 15.00
Πανεπιστημιούπολη
Θέρμης**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Τετάρτη 13 Φεβρουαρίου 2019

Φουαγιέ

ΟΜΙΛΙΕΣ

15.00-15.20

Αρης Μπαζμαδέλης «Μουσικά Αρχεία και Έρευνα στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια»

15.20-15.50

Γιώργος Σακαλλιέρος «Συνθετική Δημιουργία, Γυναικείο Φύλο και Ελληνική Ταυτότητα: Μία Ιστορική και Κριτική Προσέγγιση»

15.50

Θανάσης Τρικούπης «Έλληνες Μουσουργοί από την εκτός Ελληνικής Επικράτειας Μακεδονία: Μία Πρώτη Συνθετική Αποτίμηση»

16.20-16.25

Βασιλείου Θεοφάνους (1895-1984) *Νυχτερινό* για πιάνο

Πιάνο, **Θανάσης Τρικούπης**

16.20-17.20

Θωμάς Ταμβάκος «Έλληνες και Ελληνικής Καταγωγής Μουσουργοί στα Βακάνια 17^{ος}-20^{ος} αι.» Α΄ Μέρος

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

17.45-18.45

Θωμάς Ταμβάκος, Β΄ Μέρος

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

18.45- 19.15

Δημητρίου Λάλλα (1844-1911) *Νανούρισμα* (ποίηση Γ. Ζαλόκωστας), για τετράφωνη χορωδία

- *Ύμνος εις τον Θεόν* (ποίηση Α. Κατακουζηνός), για τετράφωνη χορωδία

Θεόδωρου Αντωνίου (1935-2018) *Ύπνε*, για τετράφωνη χορωδία *

Χορωδιακό Εργαστήριο Τμήματος Μουσικών Σπουδών Α.Π.Θ.
Διεύθυνση Εριφύλη Δαμιανού, πιάνο

Ioan Procopiu (π.1880-μ.1930) *Balotajiu-Sërba* για πιάνο, Α΄ Ελληνική εκτέλεση

Dimitri Vorea (π.1850-π.1920) *Mignon Polka* για πιάνο, Α΄ Ελληνική Εκτέλεση

Grigore Ventura (1839-1909) *Leganata* για πιάνο, Α΄ Ελληνική Εκτέλεση

Πιάνο, **Άγγελος Ποιμενίδης**

Caliori Zographos (π. 1860 – μ. 1915) πό τα *Cantece și Doine*: no1 *Otule Oltetule*, no4 *Colo in Vale la Fontana* για πιάνο, Α΄ Ελληνική Εκτέλεση

Marie Taban-Chefaliady (1863-1932) *Marche Turque* για πιάνο, Α΄ Ελληνική εκτέλεση

Πιάνο, **Αλέξανδρος Σιδηρόπουλος**

Το μουσικό υλικό προέρχεται από το «Αρχείο Ελλήνων Μουσουργών Θωμά Ταμβάκου»

* Το έργο *Ύπνε*, ερμηνεύεται στη μνήμη του **Θ. Αντωνίου**

Θωμάς Ταμβάκος

Γεννήθηκε στα Ιωάννινα (1955). Μουσικογράφος, ερευνητής, μουσικοκριτικός, Δημιουργός (από το 1980) και κάτοχος του ΑΡΧΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ ΘΩΜΑ ΤΑΜΒΑΚΟΥ (Α.Ε.Μ.Θ.Τ.) με υλικό καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων για 4.600 Έλληνες και ελληνικής καταγωγής μουσουργούς λόγιας μουσικής, από τον 9ο αι. μ.Χ. και εντεύθεν. Παραγωγός και επιμελητής δισκογραφικών εκδόσεων με έργα λόγιας μουσικής. Βασικός συνεργάτης στο 7τομο ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ του μουσικολόγου και μουσουργού Τάκη Καλογερόπουλου. Βασικός συνεργάτης των καλλιτεχνικών περιοδικών JAZZ ΚΑΙ ΤΖΑΖ, ΕΞΑΝΤΑΣ, ΠΟΛΥΤΟΝΟΝ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΠΟΛΙΣ, ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΑ, κ.ά. Επίτιμο μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών (από το 2003), της Καλλιτεχνικής Εστίας Συνθετών (από το 2000) και άλλων μουσικών φορέων. Ιδρυτικό μέλος και πρώην μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου Φίλων Δραγατάκη. Ιδρυτής και διευθυντής των μουσικών συνόλων ΚΕΛΑΔΟΣ, ΦΙΛΩΔΟΣ Ι και ΦΙΛΩΔΟΣ ΙΙ (δεκαετία '00). Μέλος της Ένωσης Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών και άλλων καλλιτεχνικών φορέων και ενώσεων. Οργανωτής και επιμελητής μουσικών εκδηλώσεων, συναυλιών και εκθέσεων με υλικό από το Α.Ε.Μ.Θ.Τ. Παραγωγός ραδιοφωνικών εκπομπών, συγγραφέας: α) του βιβλίου «Σπυρίδων Σαμάρας. Επίσημη δισκογραφία (1904-2016) (2017), β) του λευκώματος-ερευνητικού πονήματος «Μουσουργοί της Θράκης», μαζί με τους Γ. Κωνσταντζο και Αθ. Τρικούπη (2014), καθώς και 2400 περίπου άρθρων, μελετών και κριτικών για τους Έλληνες μουσουργούς, μέρος των οποίων έχουν εκδοθεί σε 2 τόμους (1995-96). Έχει παρακολουθήσει μαθήματα, σεμινάρια και συμπόσια Θεωρίας της Μουσικής και Ιστορίας της Τέχνης στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και το Open University του Λονδίνου. Έχει λάβει μέρος ως εισηγητής σε μουσικολογικά συνέδρια των Τμημάτων Μουσικών Σπουδών των Πανεπιστημίων Αθηνών και Ιονίου. Για τη δραστηριότητά του βραβεύθηκε σε ειδική τελετή από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. (2017). Εργάστηκε στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας ως Ηλεκτρονικός-Μηχανικός Αεροναυτιλίας των Ειδικών Συστημάτων Ασφάλειας Εναέριας Κυκλοφορίας, στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (προϊστάμενος) και σε άλλους αερολιμένες, έως την συνταξιοδότησή του.

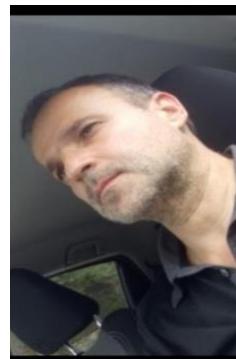
Θανάσης Τρικούπης

Γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη. Σπούδασε αρχικά στην Αθήνα (Δίπλωμα πιάνου, Δίπλωμα σύνθεσης, Δίπλωμα τσέμπαλου, Μηχ/γος - Μηχ/κος Ε.Μ.Π.). Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο πιάνο στο Conservatoire Européen de Musique de Paris και τις σπουδές Σύνθεσης στο Μουσικό Πανεπιστήμιο του Graz (Magister der Künste με διάκριση). Ακολούθως πραγματοποίησε διδακτορικές σπουδές στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Έχει διδάξει πιάνο και Ανώτερα Θεωρητικά της μουσικής στο Μουσικό Τμήμα του Ε.Μ.Π., μαθήματα γενικής μουσικής παιδείας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, «Σύγχρονη Μουσική» στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και διάφορα θεωρητικά μαθήματα στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Από το 2012 έως το 2015 συνεργάστηκε με το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ως μεταδιδάκτορας ερευνητής με σκοπό τη δημιουργία ψηφιακού αρχείου ελληνικής μουσικής. Καρπός της έρευνάς του είναι επίσης η μονογραφία με τίτλο *Western music in Hellenic communities. Musicians and Institutions* που εξέδωσε το Πανεπιστήμιο Αθηνών το 2015. Από το 2017 είναι μεταδιδάκτορας ερευνητής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. σε θεματολογία σχετική με τους Μακεδόνες Μουσουργούς. Μαζί με τους Γεώργιο Κωνσταντζο και Θωμά Ταμβάκο συνέγραψε το βιβλίο *Μουσουργοί της Θράκης*, το οποίο εξέδωσε η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας - Θράκης το 2014. Σε καλλιτεχνικό επίπεδο (ως διευθυντής χορωδίας, ορχήστρας και μουσικών συνόλων, ως σολίστ πιάνου, τσέμπαλου, εκκλησιαστικού οργάνου και ως συνθέτης) έχει συνεργαστεί με πλήθος καλλιτεχνικών φορέων, όπως: Ακαδημαϊκές Συμφωνικές Ορχήστρες του Πανεπιστημίου Θράκης της Αδριανούπολης και του Ε.Μ.Π., με το Πανεπιστήμιο του Bielefeld, το Ελληνικό Συγκρότημα Σύγχρονης Μουσικής, το Ensemble Neuer Musik του Μουσικού Πανεπιστημίου του Graz, το Musikforum και Hörfest της πόλης του Graz, με τον Σύνδεσμο Ελλήνων Ακαδημαϊκών του Βερολίνου, την Ένωση Ελλήνων Μουσουργών, τον Οργανισμό του Μεγάλου Μουσικής Αθηνών, τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, τον Γαλλοελληνικό Σύνδεσμο Αθηνών, το Ινστιτούτο Goethe, το Αμερικανικό Κολλέγιο, καθώς και με διάφορους Γερμανοελληνικούς Συλλόγους, κ.ά. Ως πιανίστας διακρίθηκε το 1991 κερδίζοντας το Α΄ Βραβείο σε Πανελλήνιο Διαγωνισμό Πιάνου. Στο ενεργητικό του έχει συνεχείς εμφανίσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (Αθήνα, Βερολίνο, Παρίσι, Βουκουρέστι, Essen, Graz, Λευκωσία κ.α.), συμμετοχές σε διάφορα φεστιβάλ (Ρόδου, Μυκόνου, Σύρου, Ζακύνθου, κ.α.), καθώς και πρώτες παγκόσμιες εκτελέσεις έργων διαφόρων σύγχρονων Ελλήνων Συνθετών. Έχει ηχογραφήσει για τη δισκογραφική εταιρεία "Lyra". Ως αρχιμουσικός έχει παρουσιάσει σε πρώτες πανελλήνιες εκτελέσεις έργα των Vivaldi, Bach, Pergolesi, Haydn, Mozart, Berlioz, Liszt και Brahms.

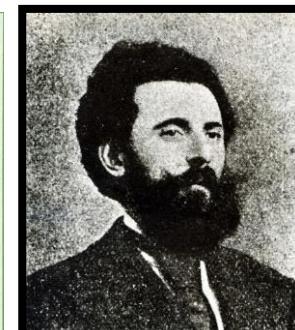
Γιώργος Σακαλιέρος

Ο Γιώργος Σακαλιέρος είναι αναπληρωτής καθηγητής ιστορικής μουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με έμφαση στη μελέτη της νεοελληνικής μουσικής (19ος-20ος αι.). Έχει πραγματοποιήσει επιστημονικές ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια μουσικολογίας και ελληνικής φιλολογίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει εκτενή αριθμό ελληνικών και ξενόγλωσσων επιστημονικών δημοσιεύσεων, ενώ συνεργάστηκε, ως συγγραφέας λημμάτων για την ελληνική μουσική, με το Grove Music Online. Είναι συγγραφέας των βιβλίων Dimitri Mitropoulos and His Works in the 1920s The Introduction of Musical Modernism in Greece (Athens: Hellenic Music Centre, 2016) και Γιάννης Κωνσταντινίδης (1903-1984). Ζωή, έργο και συνθετικό ύφος (Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2010). Το συνθετικό του έργο περιλαμβάνει περίπου 35 τίτλους, μεταξύ αυτών έργα για ορχήστρα, μουσικής δωματίου, για σόλο όργανα και για χορωδία. Έλαβε το Α΄ Βραβείο του 1ου Πανελληνίου Διαγωνισμού Σύνθεσης "Δημήτρης Δραγατάκης" της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών το 2003. Είναι τακτικό μέλος της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρίας (IMS), της Εταιρίας Διεπιστημονικής Μουσικολογίας (SIM), της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών και ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Εταιρείας.

Αρης Μπαζμαδέλης

Με σπουδές Βιβλιοθηκονομίας, Μουσικής, και Πολιτιστικής Διαχείρισης, είναι Διδάσκων και Μουσικός Βιβλιοθηκονόμος στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από το 1993. Από το 1987 έως το 1993 εργάζεται ως πρώτος μουσικός βιβλιοθηκονόμος, στην μοναδική τότε στη χώρα, Μουσική Βιβλιοθήκη του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης. Έχει πραγματοποιήσει επιστημονικές ανακοινώσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό σε θέματα μουσικής βιβλιοθηκονομίας και έχει δημοσιεύσει αριθμό ελληνικών και ξενόγλωσσων επιστημονικών δημοσιεύσεων. Συγγραφέας με τον Neil Rattlif του Directory of Music Research Libraries and Collections in Greece. Ασχολείται από κοινού με επιστήμονες της πληροφόρησης και της βιβλιοθηκονομίας: με την σύνταξη, εκπόνηση και διαχείριση προγραμμάτων της Βιβλιοθήκης του ΤΜΣ, του Διεθνούς Ευρετηρίου Μουσικών Πηγών (RISM) σε θέματα καταλογογράφησης χειρογράφων βυζαντινής μουσικής και καθιέρωσης διεθνώς όρων, σε διεθνή ομάδα εργασίας για την αναθεώρηση των ανά τον κόσμο Directories of Music Research Libraries and Collections - C Series του Διεθνούς Ευρετηρίου Μουσικών Πηγών και της Διεθνούς Ένωσης Μουσικών Βιβλιοθηκών (RISM, IAML). Μέλος της ελληνικής συντακτικής ομάδας του RILM και επικεφαλής του Ελληνικού Γραφείου του RISM από το 1992. Ταμίας και μέλος εθνικών επιτροπών του Ελληνικού Παραρτήματος της Διεθνούς Ένωσης Μουσικών Βιβλιοθηκών. Γραμματέας του Libraries in Music Teaching Institutions από του 2017, της International Association of Music Libraries and Documentation Centres.

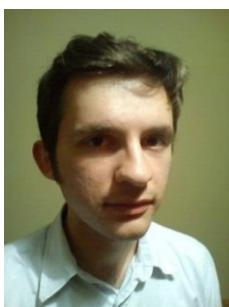

Επάνω αριστερά Βασίλειος Θεοφάνους, κέντρο Δ.Λάλλα, Ξύπνα Γυϊόκα μου (Δημ.), δεξιά Δημήτριος Λάλλας. Αριστερή σελίδα τα εξώφυλλα των έργων Leganata του Γρηγόρη Βεντούρα και Mignon Polka του Δημήτρη Βορέα.

Αγγελος Ποιμενίδης

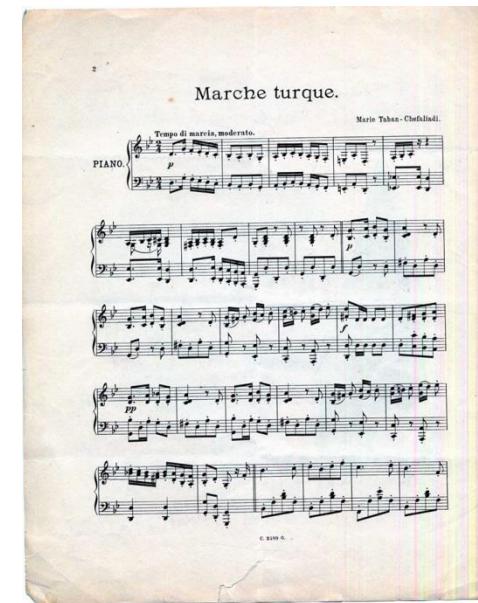
Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1987 ! Πήρε τα πρώτα μαθήματα μουσικής στο Ωδείο Πρακτέων στον Εύοσμο Θεσσαλονίκης σε ηλικία 8 ετών. Έπειτα από 4 χρόνια εισήχθη στο Μουσικό σχολείο Θεσσαλονίκης από το οποίο και αποφοίτησε με επιτυχία το 2005. Παράλληλα είχε γίνει δεκτός το 2003 στο Κρατικό ωδείο Θεσσαλονίκης από όπου και αποφοίτησε με δίπλωμα, στην τάξη πιάνου της Ζωής Σαμσαρέλου. Το έτος 2007 έγινε δεκτός στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην κατεύθυνση της γενικής παιδαγωγικής από όπου κι αποφοίτησε με βαθμό Άριστα. Έχει παρακολουθήσει πολλά σεμινάρια με διδακτικό αντικείμενο το κλασικό πιάνο αλλά από το 2013 ασχολείται με την διδασκαλία του μοντέρνου πιάνου και πιο συγκεκριμένα την προσέγγιση των Jazz Αρμονιών. Είναι ανερχόμενος στον χώρο της jazz διδασκαλίας. Τα τελευταία 12 χρόνια έχει συμπράξει με πολλά σχήματα σε Jazz και μοντέρνο ρεπερτόριο. Το 2016 συμμετείχε στο μουσικό σχήμα 'Local strangers' του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου στα πλαίσια του μαθήματος Μουσικές του κόσμου όπου ανέλαβε την Διασκευή και ενορχήστρωση γνωστών δημοτικών ασμάτων και η παρουσίαση στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία. Έχει παρακολουθήσει πολλά σεμινάρια jazz μουσικής από γνωστούς πιανίστες μεταξύ άλλων του Γρηγόρη Σημαδόπουλου και Milcho Leviev.

Αλέξανδρος Σιδηρόπουλος

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1991. Αποφοίτησε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με άριστα το 2018. Σπούδασε πιάνο στο Δημοτικό Ωδείο Αμπελοκήπων και είναι στην τάξη πτυχίου Βυζαντινής Μουσικής.

Η **Μαρία Ταμπάν Κεφαλιάδη** γεννήθηκε στο Ιάσιο το 1863 και πέθανε στο Βουκουρέστι το 1932. Σπούδασε πιάνο στο Ιάσιο στη Βιέννη Akademie fur Musik und Darstellende Kunst. Γνωστή όχι μόνο ως πιανίστρια αλλά και ως μουσικοπαιδαγωγός και συνθέτρια. Ρομαντική στο ύφος της με επιδράσεις από παραδοσιακές μελωδίες γνωστή είναι, μεταξύ άλλων, για τα έργα της *Hora carturarului* για χορωδία και *Urechia Imnul studentilor universitari romani*. Στη φωτογραφία δεξιά η Μαρία Ταμπάν Κεφαλιάδη, κάτω το εξώφυλλο και η πρώτη σελίδα του έργου για πιάνο *Marche Turque*

«Χορωδιακό Εργαστήρι» του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ.

Ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 2016. Τα μέλη του είναι φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τον υποχρεωτικό κύκλο συμμετοχής στη Χορωδία του Τμήματος και ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την περαιτέρω μελέτη και παρουσίαση της χορωδιακής μουσικής. Το ρεπερτόριο της ομάδας αποτελείται από ξένα και ελληνικά χορωδιακά έργα, ενώ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη έργων σύγχρονων Ελλήνων δημιουργών. Τον Νοέμβριο του 2016, συμμετείχε σε συνάντηση των Ελληνικών Πανεπιστημιακών Χορωδιών που έγινε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, αποσπώντας εξαιρετικές κριτικές. Έχει κάνει πολλές εμφανίσεις πλαισιώνοντας μουσικά επίσημες τελετές του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου καθώς και επιστημονικές εκδηλώσεις του Τμήματος Μουσικών Σπουδών. Τον Ιούνιο του 2017 συνέπραξε με την Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, στο ανέβασμα της «Λειτουργίας της Στέψης» του W. A. Mozart και τον Δεκέμβριο του 2017 με την ορχήστρα του Α.Π.Θ. στο ανέβασμα του έργου «Gloria» του A. Vivaldi. Τον Ιούνιο του 2018 εμφανίστηκε σε συναυλία που έγινε στο πλαίσιο του 5ου Διεθνούς Συνεδρίου AAWM που φιλοξενήθηκε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ, καθώς και σε συναυλία στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Συνεδρίου του Διεθνούς Οργανισμού Τουρισμού που φιλοξενήθηκε από το ΑΠΘ τον Οκτώβριο του 2018. Έχει συμπράξει με τους Piazza Ensemble. Πλαισίωσε μουσικά την τελετή απονομής του «Χρυσού Αριστοτέλη» στον Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας, Αναστάσιο. Το «Χορωδιακό Εργαστήρι» διευθύνει η Εριφύλη Δαμιανού.

Soprani

Δαλακούρα Ιωάννα

Λιολιοπούλου Σοφία

Μέγα Νικολέτα

Πέτσου Μαρία

Alti

Λαγού Ευαγγελία

Σφακιανάκη Άννα

Παπαθανασίου Ασπασία

Bassi

Ασλανίδης Γιώργος

Μαραγκός Σίμος

Μπαμπάρης Γιάννης

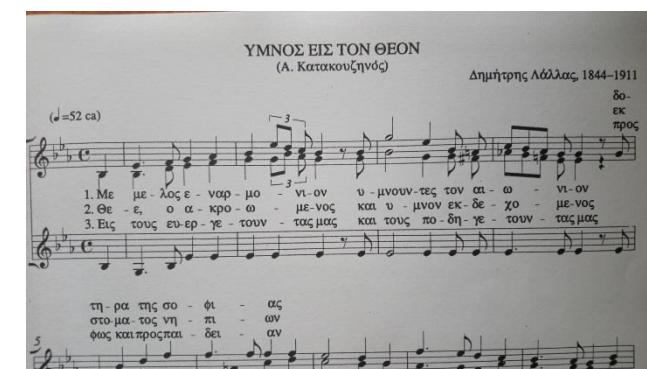
Παλαπέλας Ηλίας

Tenori

Γκοσιμίδας Δημήτριος

Σωτηρόπουλος Παναγιώτης

Τομπαζίδης Ιωάννης-Ραφαήλ

Το εξώφυλλο του έργου του Ιωάννη Προκοπίου *Balotajiu-Sërba*, και απόσπασμα από το έργο *Υμνος εις τον θεόν* του Δημητρίου Λάλλα, από την έκδοση *Για τις Χορωδίες μας* επιμ. Α. Κοντογεωργίου

Οργανωτική-Επιτροπή:

Σοφία Τσοπάνη, Γιώργος Σακαλλιέρος, Άρης Μπαζμαδέλης